

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił J. K. prawa do emerytury z uwagi na niewykazanie ustawowego minimum zatrudnienia wykonywanego w szczególnych warunkach. Do stażu pracy szczególnych warunkach organ nie uwzględnił okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. od 22 lutego 1977 roku do 31 marca 1988 roku /decyzja k. 21 plik I akt ZUS/.

Od powyższej decyzji J. K. odwołał się w dniu 3 listopada 2015 roku do Sądu Okręgowego w Łodzi i wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji ZUS oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, albowiem pracował w szczególnych warunkach jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w okresie od dnia 22 lutego 1977 roku do dnia 31 grudnia 1983 roku, a jako maszynista koparki od 1 stycznia 1984 roku do 31 marca 1988 roku w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. /odwołanie k. 2 – 4/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji /odpowiedź na odwołanie k. 6/.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi

ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 maja 2014 roku ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Wnioskodawca nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego, jest urodzony w dniu (...) /wniosek k. 1-5 plik I akt ZUS/.

Wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. od 22 lutego 1977 roku do 31 marca 1988 roku, otrzymał zezwolenie, że może pracować jako kierowca kat.C, w dniu 14 czerwca 1988 roku otrzymał opinię, że był zatrudniony w tej firmie jako kierowca samochodu powyżej 3,5 tony w okresie od dnia 22 lutego 1977 roku do dnia 31 lipca 1984 roku, a jako maszynista koparki od 1 sierpnia 1984 roku do 31 marca 1988 roku / pismo k.10, opinia k.22, notatka służbowa k.29 akta osobowe , zeznania wnioskodawcy e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:02:20 w zw. z 00:32:27, zeznania świadka Z. K. e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:14:55 /.

Firma zajmowała się wymianą torowisk kolejowych i tramwajowych na terenie miasta oraz całej Polski, w zależności od skierowania dyspozytora, zatem wnioskodawca woził szyny, materiały budowlane, tłucznie /zeznania wnioskodawcy e-protokół z dnia 27 października 2015 roku 00:20:22,00:24:46 w zw. z e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:32:27, zeznania świadka Z. K. e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:14:55 /.

Wnioskodawca posiadał prawo jazdy kat. B+C od dnia 8 kwietnia 1976 roku / pismo akta osobowe k.7, zeznania wnioskodawcy e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:02:20 w zw. z 00:32:27/.

Wnioskodawca jeździł betoniarką, ziłem /notatka służbowa k.29,34 akta osobowe, zeznania wnioskodawcy e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:02:20 w zw. z 00:32:27, zeznania świadka Z. K. e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:14:55 /.

Wnioskodawca nigdy nie jeździł samochodem poniżej 3,5 tony /zeznania wnioskodawcy e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:02:20 w zw. z 00:32:27, zeznania świadka Z. K. e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:14:55 /.

Wnioskodawca ukończył kurs operatorów koparek / angaż k.45, wniosek k.46 akta osobowe, zeznania wnioskodawcy e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:02:20 w zw. z 00:32:27/.

Od czasu zdobycia uprawnień na operatora koparki wnioskodawca jeździł w zależności od potrzeb firmy jako kierowca samochodu powyżej 3,5 tony, bądź jako operator koparki gąsienicowej i kołowej /zeznania wnioskodawcy e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:32:27, zeznania świadka Z. K. e- protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:14:55 /.

Jako operator koparki wnioskodawca zajmował się korytowaniem i załadunkiem aut /zeznania wnioskodawcy e-protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:02:20 w zw. z 00:32:27/.

Firma wystawiła wnioskodawcy świadectwo pracy, z którego wynika, że był tam zatrudniony w okresie od 22 lutego 1977 roku do 31 marca 1988 roku w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca, ostatnio na stanowisku operatora / świadectwo pracy akta osobowe k.20/.

W firmie nie było przestojów /zeznania wnioskodawcy e-protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:02:20 w zw. z 00:32:27, zeznania świadka Z. K. e-protokół z dnia 23 marca 2016 roku 00:14:55 /.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w załączonych do akt sprawy, aktach emerytalnych ZUS oraz o zeznania wnioskodawcy i zeznania świadka Z. K., które mają tym większy walor dowodowy, że pochodzą od osoby bezpośrednio współpracującej z ubezpieczonym w spornym okresie i korelują z twierdzeniami wnioskodawcy. Świadek ów posiadał zatem pełną wiedzę na temat charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie czasu, nie miał żadnego interesu w tym, by zeznawać na jego korzyść, gdyż był osobą obcą, a ponadto zeznania te pozostawały w zgodności z dokumentacją zawartą w aktach osobowych wnioskodawcy, z których w sposób nie budzący wątpliwości wynika charakter zatrudnienia wnioskodawcy, samochody- jakimi świadczył pracę, a także uprawnienia umożliwiające mu poruszanie się określonymi środkami transportu oraz ukończone w tym względzie kursy, a zatem regulujące w poszczególnych latach status zatrudnienia wnioskodawcy w zakładzie pracy.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi

zważył, co następuje i dokonał następującej oceny materiału dowodowego:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych oraz przeprowadzonej oceny dowodów, należy uznać, że odwołanie od decyzji emerytalnej zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura, po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 ,jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

2. Emerytura ,o której mowa w ust.1 , przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego

Stosownie do art. 32 ust. 1 powołanej ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Ustęp 2 tego przepisu stanowi natomiast, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Ustęp 4 cytowanego przepisu stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ustępie 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ustępie 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Przywołane przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983

roku, Nr 8, poz.43 z późn zm.). W myśl § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ustęp 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. W § 3 ustawodawca wskazał, że za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany „wymaganym okresem zatrudnienia” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Z kolei §4 tego rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do cytowanego wyżej rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że w przedmiotowym postępowaniu był kwestionowany wymagany okres zatrudnienia jeśli chodzi o zatrudnienie w szczególnych warunkach wnioskodawcy, gdyż organ rentowy jedynie zaliczył wnioskodawcy zatrudnienie w tym charakterze w ilości 8 lat 1 miesiąc i 22 dni. Pozostałe warunki, co jest okolicznością niesporna wnioskodawca spełniał, zatem do wykazania ustawowego minimum wnioskodawcy brakowało 6 lat 10 miesięcy i 8 dni.

Okresy pracy w szczególnych warunkach, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku (II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239) stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, że wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. od 22 lutego 1977 roku do 31 marca 1988 roku, otrzymał zezwolenie, że może pracować jako kierowca kat.C, w dniu 14 czerwca 1988 roku otrzymał opinię, że był zatrudniony w tej firmie jako kierowca samochodu powyżej 3,5 tony w okresie od dnia 22 lutego 1977 roku do dnia 31 lipca 1984 roku, a jako maszynista koparki od 1 sierpnia 1984 roku do 31 marca 1988 roku. Zakład zajmował się wymianą torowisk kolejowych i tramwajowych na terenie miasta oraz całej Polski, w zależności od skierowania dyspozytora, zatem wnioskodawca woził szyny, materiały budowlane, tłucznie, jeździł betoniarką, zilem posiadał prawo jazdy kat. B+C od dnia 8 kwietnia 1976 roku i nigdy nie jeździł samochodem poniżej 3,5 tony. Od czasu zdobycia uprawnień na operatora koparki wnioskodawca jeździł w zależności od potrzeb firmy jako kierowca samochodu powyżej 3,5 tony, bądź jako operator koparki kołowej lub gąsienicowej - wtedy wnioskodawca zajmował się korytowaniem i załadunkiem aut , a w firmie nie było przestojów.

Biorąc zatem pod uwagę zatrudnienie wnioskodawcy i charakter pracy na stanowiskach zaliczanych do pracy w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł. od 22 lutego 1977 roku do 31 marca 1988 roku stanowi to okres 11 lat 8 miesięcy i 7 dni, co łącznie po zsumowaniu z okresem pracy w szczególnych warunkach uznanym przez ZUS przekroczy 15- letni wymagany okres takiej pracy.

Załącznik do przywołanego na wstępie rozporządzenia - Wykaz A zatytułowany “Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego” zawiera listę prac rodzajowo zróżnicowanych wedle

kryterium branżowego. W dziale VIII pod poz. 2 wykaz ten przewiduje prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów, a w dziale V pod poz. 3 wykaz ten przewiduje prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych.

Powyższe stanowiska wymienione są w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 roku w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej - w wykazie A dziale VIII poz.2 pkt.5 i dziale V poz. 3 pkt. 2 i 3, wydanego na podstawie § 1 ust. 2 przytoczonego wyżej rozporządzenia.

Wykazy wymieniają zatem taki rodzaj pracy, jaki wedle nie budzących wątpliwości ustaleń, wykonywał ubezpieczony, niezależnie od tego, iż stanowiska te zajmował w zależności od potrzeb, gdyż każde z nich zaliczane jest do zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Mając powyższe ustalenia na uwadze Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi uznał, iż ubezpieczony spełnił wszystkie wymagane warunki do uzyskania prawa do emerytury. W dniu 12 maja 2014 roku ukończył 60 rok życia, a tym samym osiągnął wiek emerytalny. Udowodnił, iż przez ponad 15 lat wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję odmawiającą prawa do emerytury i przyznał ubezpieczonemu to prawo od miesiąca złożenia wniosku, z uwagi na art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Stosownie do wyników postępowania, Sąd obciążył organ rentowy obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez wnioskodawcę. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił na podstawie § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1348, ze zm.).